

Prosiect SIARC: Cynllun gweithredu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant (2023-2026)

Y Bartneriaeth

Partneriaid Arweiniol Prosiect SIARC

Partneriaid Cyflawni Prosiect SIARC

Partneriaid Cydweithredol Prosiect SIARC

Ysgol Gwyddor Filfeddygol Aberystwyth
Aberystwyth School of Veterinary Science

Amgueddfa Genedlaethol y Glannau
STORI DIWYDIANT A
BLAENGAREDD CYMRU

National Waterfront Museum
WALES' STORY OF
INDUSTRY & INNOVATION

Casgliad y Werin Cymru
People's Collection Wales

University College Dublin
Ireland's Global University

Cyfeirnod a argymhellir: Lee, H.*, Barker, J., Archer, L., Davies, J., Davies, S., Gollock, M., Halstead, R., Jones, N., Moses, K., Sutton, S., Whittey, K., Wray, B., Patel, S.± 2024 Prosiect SIARC: Prosiect SIARC: Cynllun gweithredu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant (2023-2026). Cymdeithas Sŵolegol Llundain, DU.

*yn dynodi prif awdur ± yn dynodi uwch-awdur

Diolchiadau: Hoffem ddiolch i bawb a roddodd eu mewnwleidiad am gadwraeth forol yng Nghymru, yn enwedig aelodau o'r gymuned o ardal Dolgellau, myfyrwyr Coleg Meirion Dwyfor, y Geidiaid, a gwirfoddolwyr Prosiect SIARC. Hoffem hefyd ddiolch i'r holl gydweithwyr sydd wedi rhoi o'u hamser i adolygu, cyd-drafod a helpu i ddatblygu'r cynllun gweithredu hwn, gan gynnwys Kathryn Hughes.

Cyfeiriwch bob gohebiaeth at Hannah Lee Hannah.Lee@zsl.org

Y Bartneriaeth	2
Rhagair: Prosiect SIARC	4
Pwy sy'n rhan o Brosiect SIARC?	5
Sefylla Prosiect SIARC.....	6
Pwrrpas cynllun gweithredu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant Prosiect SIARC.....	8
Ein hymchwil a datblygiad.....	8
Cynllun gweithredu	10
Ein gweledigaeth	10
Ein nodau	10
Meysydd gweithredu ac amcanion	11
Llywodraethu fel prosiect yng Nghymru	11
Adeiladu dysgu	14
Strategaeth gyfathrebu gynhwysol	17
Gweithio ar y cyd â chymunedau lleol	18
Pysgotwyr a gwyddonwyr yn cydweithio.....	22

Rhagair: Prosiect SIARC

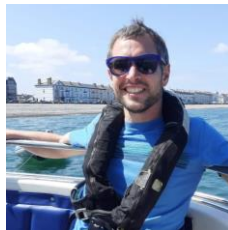
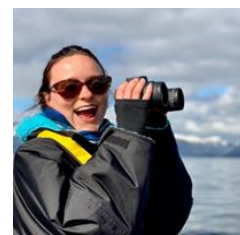
Mae amgylchedd morol Cymru yn gyforiog o fywyd, ac yn gartref i gymunedau amrywiol o bysgod, gan gynnwys rhywogaethau o forgwn a morgathod (elasmobranciaid) nad ydynt wedi'u hastudio'n fanwl ac sydd o bwysigrwydd cadwraethol. Yn dilyn llwyddiant Prosiect y Maelgi: Cymru (2018-2022), lansiwyd Prosiect SIARC (Sharks Inspiring Action and Research with Communities) ym mis Hydref 2021 fel prosiect amlddisgyblaethol.

Mae Prosiect SIARC yn defnyddio rhywogaethau elasmobranciaid blaenllaw yng Nghymru (y maelgi, y forgath las, y forgath gyffredin, y forgath drwynfain, y ci pigog a'r ci glas) i ddod â chymunedau lleol, pysgotwyr, ymchwilwyr a'r llywodraeth ynghyd i feithrin gwerthfawrogiad newydd o'r amgylchedd tanddwr yng Nghymru ac agor mynediad iddo. Rydym yn gweithio ar chwe phecyn gwaith rhyng-gysylltiedig sy'n dod â'r gwyddorau biolegol, cymdeithasol a pheirianeg ynghyd. Trwy Brosiect SIARC:

- Mae pysgotwyr a gwyddonwyr yn cydweithio i rannu gwybodaeth a phrofiadau
- Mae gwybodaeth bwysig yn cael ei chasglu i ddeall siarcod a morgathod yn well
- Mae ffyrdd i ystod ehangach o bobl gael mynediad i'r arfordir a'r môr a chael profiad ohonynt yn cael eu nodi trwy waith gyda phartneriaid lleol
- Mae plant ysgol yn defnyddio ffyrdd newydd o ddysgu i archwilio'r arfordir a'r môr
- Mae gweithgareddau gwyddoniaeth dinasyddion a phrofiadau dysgu yn cael eu cyflwyno mewn partneriaeth â chymunedau lleol
- Mae bywyd morol a diwylliant lleol Cymru yn cael eu dathlu

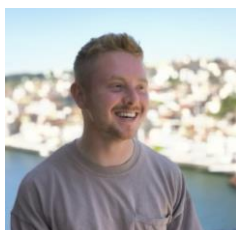
Cyflawnwyd 'Cam 1' Prosiect SIARC rhwng mis Hydref 2021 a mis Mawrth 2023, gyda'r prosiect yn derbyn cyllid pellach gan Gronfa 2 Rhwydweithiau Natur ym mis Ebrill 2023 i gyflawni 'Cam 2' Prosiect SIARC, a fydd yn rhedeg rhwng mis Ebrill 2023 a mis Mawrth 2026. Ariennir 'Cam 2' Prosiect SIARC gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol, Llywodraeth Cymru, y Gronfa Rhwydweithiau Natur, On the Edge, The Moondance Foundation, a'r Fishmongers' Company's Charitable Trust.

Pwy sy'n rhan o Brosiect SIARC?

Ddim yn y llun: Peter Dorrington, Helen Lewis, Dimitris Pletsas

Alumni:

Sefylla Prosiect SIARC

Mae'r datganiad sefyllfa a ganlyn yn adlewyrchu sefyllfa deg aelod o staff y prosiect sy'n gweithio gyda physgotwyr ledled Cymru a gyda chymunedau lleol yng Ngogledd Cymru. Daw'r staff o'r sefydliadau partner arweiniol Cymdeithas Sŵleg Llundain a Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), a'r partneriaid cyflawni, Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru.

Drwy gydol ein bywydau a'n gwaith, rydym wedi gweld a phrofi rhai o'r ffyrdd y mae anghyfiawnder, diffyg cynrychiolaeth o grwpiau lleiafrifedig a dynamig pŵer anwastad yn effeithio ar fynediad i gyfleoedd i bobl brofi byd natur. Rydym yn cydnabod nad yw ein profiadau a'n lleisiau yn gwbl gynrychioliadol o gymunedau sy'n byw yng Nghymru a thu hwnt. Ein dymuniad yw y gallwn, trwy gydwethio a chyd-ddatblygu, helpu i oresgyn anghyfiawnderau'r gorffennol a chreu newid ar gyfer dyfodol y sector cadwraeth a bywydau pobl sy'n byw yng Nghymru. Rydym yn ymroddedig i ysgogi'r newid hwn yn ein gwaith, a ategir gan ffocws gwaith penodol ar degwch, amrywiaeth a chynhwysiant ac ymrwymiad tîm i gynyddu ein dealltwriaeth o bynciau sy'n ymwneud â chydaddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant. Rydym yn cydnabod y cyfyngiadau yn ein dealltwriaeth o rai o'r materion yr ydym yn gweithio i fynd i'r afael â nhw fel Prosiect SIARC ac yn cydnabod pwysigrwydd cydweithio ar gyfer newid. O'r deg aelod o staff y mae'r datganiad hwn yn eu cynrychioli, mae saith ohonom yn fenywod a thri ohonom yn ddynion; rydym o ethnigrwydd Cymreig a Seisnig gydag unigolion â threftadaeth Gymreig, Gogledd Iwerddon, Seisnig, Albanaidd ac Americanaidd brodorol. Mae gennym oedran cymedrig o 35 (ystod: 27–49). Rhyngom rydym wedi dod i oed mewn lleoliadau gwledig a threfol yn y DU a thramor. Fel rhan o'n tîm, mae aelodau sy'n rhan o'r gymuned LHDTCRhA+ ac aelodau sy'n heterorywiol. O'r deg aelod o staff a gynrychiolir yma, nid oes gan unrhyw aelod o'r tîm unrhyw anableddau neu amhariadau corfforol. Fel tîm rydym yn niwroamrywiol, gyda rhai aelodau o'r tîm yn niwrowahanol a rhai yn niwronodweddiadol.

Mae dau ohonom yn siaradwyr Cymraeg rhugl ac wyth ohonom yn ddysgwyr Cymraeg ac, o fewn y tîm, rydym hefyd yn siarad pum iaith arall yn ogystal â Chymraeg a Saesneg. Ar gyfartaledd, rydym wedi treulio 35% o'n bywydau rhyngom yn byw yng Nghymru, ac mae ein profiadau o fyw a gweithio yng Nghymru wedi dylanwadu'n sylweddol ar ein rhagolygon a'n dulliau o weithio yn y sector amgylcheddol. I bob un ohonom, mae'r môr a'r amgylchedd morol wedi chwarae rhan bwysig drwy gydol ein bywydau, er nad ydym ni i gyd wedi dod i oed ger y môr ac mae datblygiad y cysylltiad hwnnw'n amrywio o ddechrau yn ystod plentyndod i ers dod yn oedolyn. Mae'r cysylltiad hwn yn dylanwadu'n gryf ar y dewisiadau a wnawn heddiw, gan gynnwys ein hangerdd dros ddiogelu a dathlu amgylchedd morol Cymru, a gweithio tuag at fynediad teg i fannau glas i bawb rydym yn gweithio gyda nhw.

Mae'r tîm i gyd wedi cael y fraint o deithio'n rhyngwladol ar draws chwe chyfandir o'r byd rhyngom, gan gynnwys teithio ar gyfer ymchwil, gwyddor cadwraeth, hamdden a newidiadau bywyd. Mae'r cyfleoedd hyn wedi rhoi'r cyfle i ni brofi a dysgu o ddiwylliannau sy'n wahanol i'n diwylliant ni ein hunain a datblygu sgiliau gwahanol ar hyd y blynyddoedd. Mae ein teithiau wedi amlygu lefelau is o ymwybyddiaeth o'r bywyd gwyllt a'r cynefinoedd sydd i'w cael yn yr amgylchedd morol a dŵr croyw yn y DU. Mae'r profiadau hyn wedi atgyfnerthu ymrwymiad a rennir i eirioli dros wella mynediad a chyfleoedd i brofi byd natur yng Nghymru, heb fod angen teithio dramor. O fewn y tîm mae gennym ni wyth gradd BSc, naw gradd MSc, un radd MA a dwy ddoethuriaeth mewn pynciau amgylcheddol. Wrth ddod i oed, rydym wedi dod dan ddylanwad cefndiroedd ein teuluoedd, sy'n cynnwys gweithio yn y sectorau canlynol: amaethyddiaeth, yr amgylchedd, peirianeg, bwyd môr, gweinyddiaeth ac adnoddau dynol, amddiffyn milwrol, twristiaeth, gofal cymdeithasol, iechyd a llesiant, mwyngloddio, ymchwil fiolegol, cyllid, gweithgynhyrchu, adeiladu, addysg a'r cyfryngau. Rhyngom rydym wedi gweithio yn y sectorau lletygarwch, cadwraeth yr amgylchedd a bywyd gwyllt, twristiaeth a hamdden, chwaraeon, gofal anifeiliaid, y diwydiannau creadigol, ymchwil, adeiladu, y cyfryngau, gofal iechyd, manwerthu, digwyddiadau, ffermio, gweithgynhyrchu, plymio a'r gwasanaeth sifil, ac wedi gwirfoddoli i sefydliadau sy'n canolbwyntio ar yr amgylchedd a chadwraeth bywyd gwyllt, gofal anifeiliaid, ymchwil wyddonol, cymorth i blant ac oedolion sy'n agored i niwed, a chymorth i ffoaduriaid, mudwyr a cheiswyr lloches.

Rydym yn cydnabod y fraint y mae ein cefndiroedd wedi'i rhoi inni, fel yr amlinellir yma, a gwyddom fel tîm ein bod yn parhau i fod â llawer i'w ddysgu.

Pwrpas cynllun gweithredu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant Prosiect SIARC

Mae ymgysylltu â phobl o gefndiroedd amrywiol yn gwella arferion cadwraeth ac o fudd i ymchwil academiaidd ([Smith et al. 2017](#); [Resnik et al. 2015](#)). Mae Prosiect SIARC yn cydnabod bod yn rhaid gwneud mwy i amrywio cyfleoedd, drwy ddeall gwahanol gynulleidfaoedd (hunaniaethau), gwerthoedd ac anghenion, er mwyn apelio at ddemograffeg ehangach o bobl a chefnogi cynulleidfaoedd i ymgysylltu â chadwraeth forol yng Nghymru.

Rhwng 2023 a 2026, bydd Prosiect SIARC yn gweithio i gyflawni'r cynllun gweithredu hwn, sy'n canolbwyntio'n benodol ar gefnogi dull y prosiect o weithio gyda phartneriaid cymunedol lleol (amcanion 3 a 5 Prosiect SIARC) a phartneriaid yn y gymuned bysgota (amcanion 1 a 2 Prosiect SIARC) yng Ngogledd Cymru. Fel prosiect, byddwn hefyd yn gweithio'n frwd i gyfnewid yr hyn a ddysgwyd o gyflwyno'r cynllun gweithredu hwn i feysydd eraill o'n gwaith. Cynigir llunio adroddiad cynnydd canol tymor ar gyfer 2025 ar y cynnydd tuag at gyrraedd ein targedau, a chynhelir adolygiad o'r cynllun gweithredu hwn yn y cyfnod hyd at ddiwedd cyfnod ariannu presennol y prosiect ym mis Mawrth 2026 er mwyn llywio syniadau strategol pellach ar gyfer cam nesaf y prosiect.

Ein hymchwil a datblygiad

Mae'r gwaith o lunio cynllun gweithredu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant Prosiect SIARC 2023-2026 yn seiliedig ar yr adolygiad o gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant o fewn Prosiect SIARC rhwng 2021 a 2023, sy'n cyfuno gwaith a'r hyn a ddysgwyd o Gam 1 Prosiect SIARC, ymchwil yn y gymuned, profiadau partneriaid prosiect o fewn a thu hwnt i Brosiect SIARC, a chynghor gan ymarferwyr cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Yng Ngham 1 Prosiect SIARC, bu partneriaid Prosiect SIARC yn gweithio gyda nifer o grwpiau cymunedol lleol, pysgotwyr ac unigolion yng Ngogledd Cymru i gyflwyno gweithgareddau gwyddoniaeth dinasyddion a chwblhau ymchwil i rwystrau rhag cymryd rhan mewn gweithgareddau cadwraeth forol. Rydym wedi gweithio'n frwd i ymchwilio i'r rhwystrau sy'n atal unigolion o gymunedau ffermio, pobl ifanc yn y coleg, pobl ifanc mewn prifysgolion, unigolion ag anableddau neu amhariadau corfforol, unigolion niwrowahanol, unigolion sy'n nodi eu bod yn wryw a benyw, ac unigolion o genedligrwydd Cymreig a Seisnig rhag cymryd rhan mewn cadwraeth forol (gweler yr adolygiad o gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant o fewn Prosiect SIARC rhwng 2021 a 2023). Er ein bod wedi rhoi ein hymdrechion gorau o fewn Prosiect SIARC i weithio gyda chynulleidfa ehangach, rydym yn cydnabod hyd yma nad ydym wedi gweithio'n helaeth eto gydag unigolion o gymunedau ethnig sydd wedi eu lleiafrifo'n gyson neu aelodau o'r gymuned LHDTCRhA. Rydym hefyd yn cydnabod

ein bod wedi gweithio gyda nifer cyfyngedig o unigolion ac nad yw eu profiadau personol yn drosglwyddadwy i bob unigolyn sydd â nodweddion gwarchodedig tebyg a rennir.

Gyda chefnogaeth y cynllun gweithredu hwn, nod Prosiect SIARC yw creu gwaddol a fydd yn ystyried buddiannau a blaenoriaethau'r cynulleidfaoedd hynny a fydd yn elwa fwyaf. Trwy'r gwaith hwn, mae Prosiect SIARC yn llenwi bwlch gwybodaeth hanfodol ac yn nodi dull y gallai sefydliadau a phrosiectau eraill ddymuno ei wella neu ei fabwysiadu. Fel tîm, ein nod yw aros yn hyblyg ac ymaddasol, ac rydym yn croesawu ac yn annog trafodaeth a sgysiau myfyriol pellach yn ymwneud â'r gwaith hwn.

Cynllun gweithredu

Ein gweledigaeth

Agwedd gynhwysol a theg at gadwraeth forol trwy ein gwaith yng Nghymru lle mae Prosiect SIARC yn gweithredu mewn gofod sy'n gefnogol a meithringar ac sy'n rhannu galluedd gyda physgotwyr a chymunedau, lle mae amrywiaeth o gyfleoedd ar gael ac yn hygyrch.

Ein nodau

Cyflawnir ein gweledigaeth drwy ddau nod cydgysylltiedig:

- Bydd amgylchedd morol Cymru yn ymgysylltu ag amrywiaeth o hunaniaethau ac yn eu gwasanaethu.
- Byddwn yn ymdrin â'r diffyg amrywiaeth a chynhwysiant o fewn Prosiect SIARC, a thrwy hynny gyfrannu at newid systemig ehangach.

Meysydd gweithredu ac amcanion

Llywodraethu fel prosiect yng Nghymru

Bydd y Gymraeg a diwylliant a threftadaeth leol wedi'u hintegreiddio'n llawn yn y gwaith o gyflawni'r prosiect erbyn 2026

Tasg	Cam gweithredu	Dangosyddion
Integreiddio cyd-destun, iaith, hanes, diwylliant ac enwau lleoedd Cymreig a Chymraeg trwy gydol rhaglen waith Prosiect SIARC.	Cynnig cyrsiau Cymraeg i'r holl staff sy'n gweithio i Brosiect SIARC yng Nghymru	Cynnig cyrsiau i staff Staff yn manteisio ar y cyrsiau Cyrsiau a gwblhawyd gan staff Cynnig sesiynau blasu i staff nad ydynt yn gweithio yng Nghymru
	Cyflwyniadau a chyfarchion dwyieithog yn ystod cyfarfodydd, cyflwyniadau a digwyddiadau Prosiect SIARC	Cyfarchion agoriadol a ffarweliadau yn ddwyieithog ym mhob cyfarfod partneriaeth Sylwadau agoriadol a sylwadau clo gan staff Prosiect SIARC yn ddwyieithog ym mhob cynhadledd a chyflwyniad
	Modiwl dysgu'r Gymraeg ac am ddiwylliant a threftadaeth leol ar gyfer staff Prosiect SIARC	Mae pob aelod o'r tîm prosiect o Gymdeithas Sŵlegol Llundain a Chyfoeth Naturiol Cymru (staff presennol a newydd) yn cwblhau'r modiwl dysgu Cymraeg ac am ddiwylliant a threftadaeth

		leol wedi'i deilwra gan Brosiect SIARC fel rhan o'r broses sefydlu, o fewn tri mis i ymuno â'r tîm Modiwl wedi'i deilwra i fod ar gael fel adnodd hunanastudio ar gyfer Partneriaeth Prosiect SIARC
	Cyfarchion dwyieithog mewn e-byst, negeseuon allan o'r swyddfa, llofnodion e-bost	Polisi Iaith Gymraeg Prosiect SIARC wedi'i ddatblygu Mae pob e-bost sy'n ymwneud â busnes Prosiect SIARC yn cynnwys cyfarchiad dwyieithog a neges glo ddwyieithog Datganiad ar ddiwedd pob e-bost yn nodi ein bod yn croesawu cyfathrebiadau dwyieithog Mae pob llofnod e-bost aelodau o'r tîm prosiect ar gyfer Prosiect SIARC o Gymdeithas Sŵolegol Llundain a Chyfoeth Naturiol Cymru yn ddwyieithog
Cynyddu cyflogaeth staff sydd wedi'u lleoli yng Nghymru	Cynnwys meini prawf mewn hysbysebion swyddi ynglyn â lleoliad yr unigolyn	Mae pob hysbyseb yn cynnwys meini prawf ynghylch lleoliad

	Gofyn am wybodaeth o'r Gymraeg a/neu awydd i ddysgu Cymraeg mewn hysbysebion swyddi	Mae pob hysbyseb yn nodi gofyniad gwybodaeth o'r Gymraeg a/neu awydd i ddysgu Cymraeg
Cynyddu cyfleoedd yn y sector cadwraeth yng Nghymru	Treialu interniaethau neu brentisiaethau â thâl i gefnogi datblygiad gyrfa yn y sector cadwraeth yng Nghymru	Un cynllun interniaeth peilot wedi'i gyflwyno a'i werthuso
	Datganiadau sy'n cyfeirio at degwch ac amrywiaeth mewn hysbysebion swyddi yn ystod recriwtio	Mae pob swydd newydd yn cynnwys datganiad o degwch ac amrywiaeth
Cynyddu cyfleoedd i unigolion o gefndiroedd lleiafrifol yn y sector cadwraeth yng Nghymru	Cyflwyno un gweithdy cadwraeth cynhwysol Archwilio camau gweithredu pellach i gynyddu'r cyfleoedd sydd ar gael	Cyflwynwyd un gweithdy Un gweithdy wedi'i werthuso Dysgu o'r gweithdy wedi'i integreiddio i archwilio camau gweithredu yn y dyfodol

Adeiladu dysgu

Bydd Partneriaeth Prosiect SIARC yn dod at ei gilydd i rannu a hybu ein dysgu, ein gallu, a'n hyder i weithio gyda chynulleidfaoedd nad ydynt yn cael eu gwasanaethu'n ddigonol a materion yn ymwneud â chydaddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Tasg	Cam gweithredu	Dangosyddion
Cyfnewid yr hyn a ddysgwyd o waith cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ag eraill y tu allan i bartneriaeth Prosiect SIARC	Cyfnewid dysgu a phrofiadau ag eraill sydd â chysylltiadau â sector yr amgylchedd	Mae rhwydwaith cysylltiadau Prosiect SIARC wedi cynyddu Mae adroddiadau a gwersi cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant Prosiect SIARC ar gael yn agored
	Cyfnewid dysgu a phrofiadau gydag ymarferwyr cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant	Mae staff Prosiect SIARC wedi ymuno ac ymgysylltu â digwyddiadau rhwydweithio a chyfarfodydd un-i-un ac wedi cyfnewid gwybodaeth trwyddynt
Hyrwyddo dysgu, gallu a hyder staff Prosiect SIARC ar gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant a phynciau tebyg	Nodi a chyflwyno hyfforddiant yn ymwneud â phynciau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ar gyfer tîm a phartneriaid Prosiect SIARC, e.e. mynd i'r afael â rhagfarnau diarwybod, gwrando gweithredol yn erbyn gwrando dwfn, adnabod ac ymateb i achosion o fod yn ficroymosodol, bod yn wrth-hiliol	Hyfforddiant cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn cael ei ddarparu trwy o leiaf un gweithdy pwrpasol gyda 25 o bobl ar draws tîm Prosiect SIARC a'i bartneriaid Hyfforddiant a chyfleoedd dysgu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant parhaus ar gael i

		staff sydd wedi'u lleoli yn sefydliadau partneriaid arweiniol
	Mae staff yn neilltuo amser i ymarfer dysgu personol ac yn cymryd rhan mewn cyfleoedd mentora ac ymarfer myfyriol	Mae pob tîm prosiect o Gymdeithas Sŵolegol Llundain a Chyfoeth Naturiol Cymru wedi neilltuo un awr yr wythnos i ddysgu am gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant
Rhannu dysgu ar draws partneriaeth Prosiect SIARC	Cyfnewid dysgu sy'n ymwneud â gweithredu dulliau o ehangu effaith ddemograffig ar draws pecynnau gwaith Prosiect SIARC	Yr adolygiad a chynllun gweithredu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant wedi'u lledaenu drwy'r bartneriaeth a'u rhannu gyda chydweithwyr Ar ôl cyhoeddi, mae adborth ac adolygiad beirniadol wedi'u hannog a'u derbyn yn frwd ar ddull y prosiect o ehangu cynhwysiant yng ngweithgareddau'r prosiect Diweddariadau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant wedi'u hintegreiddio i ddiweddariadau partneriaeth Prosiect SIARC a chyfarfodydd partneriaid cyflawni a'r grŵp llywio, ac mae amser ar gael i drafod gweithredu gwersi cydraddoldeb, amrywiaeth a

		chynhwysiant mewn meysydd gwaith partneriaid
Caniatáu mwy o amser ar gyfer gweithredu effeithiol ac eang, gan ganiatáu ar gyfer gallu i addasu	Neilltuo amser i geisio cyllid yn y dyfodol sy'n canolbwyntio ar raniad teg rhwng ffocws biolegol a chymdeithasol.	Mae gan reolwyr prosiect amser wedi'i neilltuo i gwmpasu cyllid o ffrydiau ariannu amrywiol Mae gwerthoedd cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant a rhaniad teg rhwng ffocws biolegol a chymdeithasol yn cael eu hintegreiddio i bob cais am gyllid yn y dyfodol

Strategaeth gyfathrebu gynhwysol

Bydd Prosiect SIARC yn cyrraedd ystod eang ac amrywiol o bobl, yn rhoi'r newyddion diweddaraf i bobl, ac yn cadw mewn cysylltiad â chynulleidfaoedd lleol

Tasg	Cam gweithredu	Dangosyddion
Creu strategaeth gyfathrebu gynhwysol i gyrraedd ystod amrywiol o bobl a chodi proffil Prosiect SIARC a'r amgylchedd morol yng Nghymru	Creu a gweithredu strategaeth gyfathrebu gynhwysol gyda chynnwys hygyrch ar gyfer cynulleidfa amrywiol, e.e. cylchlythyrau, postiadau ar y cyfryngau cymdeithasol ar gyfer ystod o oedrannau, cynnwys rhyngweithiol ffurf fer a galwadau i weithredu, blogiau, fideo ac ati	Un strategaeth gyfathrebu wedi'i chynhyrchu a'i rhoi ar waith
	Nodi a gweithredu arfer gorau ar gyfer cynhyrchu adnoddau hygyrch	Canllawiau arfer gorau wedi'u cynhyrchu i'w defnyddio gan bartneriaeth Prosiect SIARC Canllawiau arfer gorau ar waith ar draws cyfathrebiadau Prosiect SIARC
	Nodi a gweithredu arfer gorau ar gyfer cynhyrchu adnoddau hygyrch	Canllawiau arfer gorau wedi'u cynhyrchu i'w defnyddio gan bartneriaeth Prosiect SIARC Canllawiau arfer gorau ar waith ar gyfer gwefan Prosiect SIARC

Gweithio ar y cyd â chymunedau lleol

Bydd Prosiect SIARC yn gweithio gyda chymunedau lleol i gyd-ddatblygu cyfleoedd i gynyddu cyfranogiad lleol mewn cadwraeth elasmobranciaid

Tasg	Cam gweithredu	Dangosyddion
Gweithredu ymagwedd gydlynol gyda phobl berthnasol i gefnogi adeiladu partneriaethau dilys gyda chymunedau lleol a grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, gan ehangu effaith ddemograffig gwaith Prosiect SIARC gyda chymunedau lleol.	Nodi hybiau digwyddiadau lleol a'r ddemograffeg gymunedol yn yr ardaloedd hynny	Cynhyrchwyd un adroddiad ar ddemograffeg gymunedol mewn meysydd gwaith ffocws Demograffeg gweithgareddau cyfredol/hanesyddol Prosiect SIARC o gymharu â demograffeg meysydd gwaith ffocws
	Nodi grwpiau a rhwydweithiau cymunedol lleol	Grwpiau a rhwydweithiau cymunedol lleol a pherthnasol wedi'u nodi mewn dwy ardal leol berthnasol trwy waith gyda chyfranogwyr lleol
	Partneru a chydweithio â grwpiau a rhwydweithiau lleol	Perthnasoedd wedi'u datblygu gyda phartneriaid cymunedol lleol yn dilyn safonau FAIRER Cymdeithas Swolegol Llundain Cyfleoedd i wella cyfleoedd ac adnoddau sy'n apelio at ddemograffeg ehangach o bobl a chefnogi cynulleidfaoedd i ymgysylltu â chadwraeth forol yng Nghymru wedi'u nodi gyda grwpiau a rhwydweithiau lleol perthnasol

	Cydlunio dulliau cyfathrebu a chyfranogi sy'n cyd-fynd â safonau a pholisïau FAIRER Cymdeithas Sŵolegol Llundain	Dulliau o gyfathrebu a chyfranogi y cytunwyd arnynt yn dilyn safonau FAIRER Cymdeithas Sŵolegol Llundain
Lleihau'r rhwystrau presennol i gael mynediad at adnoddau presennol Prosiect SIARC – a nodwyd yng Ngham 1 Prosiect SIARC – trwy gydweithio a gweithio mewn partneriaeth i ganiatáu i ddemograffeg ehangach ymgysylltu â gwyddoniaeth dinasyddion yn Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau (PLAS)	Adolygu adnoddau presennol i sicrhau bod yr holl adnoddau ar gael yn ddigidol i gynulleidfaoedd lleol	Mae'r holl adnoddau digidol presennol ac adnoddau newydd yn hygyrch i gynulleidfaoedd lleol
	Gweithio gyda phartneriaid cymunedol presennol a newydd i gydlunio adnoddau newydd i ddileu rhwystrau presennol, e.e. fformat adnoddau neu amrywiaeth o adnoddau	Mae'r holl adnoddau newydd yn cael eu cydlunio Mae adnoddau newydd wedi cynyddu mynediad at gyfleoedd i unigolion ymgysylltu â gweithgareddau cadwraeth forol Mae'r cynnig cyffredinol a fformat y gweithgareddau a gynigir yn fwy cynhwysol
	Treialu a gwerthuso adnoddau	Caiff adnoddau eu treialu mewn ardaloedd lleol perthnasol a'u gwerthuso a'u datblygu
Lleihau'r rhwystrau presennol i gymryd rhan mewn digwyddiadau – a nodwyd yng Ngham 1 Prosiect SIARC – ac i	Nodi ymhellach y ffyrdd mwyaf effeithiol o hysbysebu digwyddiadau	Hysbysebir digwyddiadau mewn fformatau newydd ac amrywiol ac ar lwyfannau lleol
	Archwilio dulliau presennol o hysbysebu digwyddiadau yn unol â hynny	Nodir cyfleoedd i wella hysbysebion digwyddiadau

gael mynediad i ddigwyddiadau cyfredol Prosiect SIARC trwy gydweithio a gweithio mewn partneriaeth	Diweddarau rhestrau digwyddiadau i gynnwys gwybodaeth berthnasol am hygyrchedd digwyddiadau fel bod cyfranogwyr yn gallu gwneud dewisiadau gwybodus ynghylch presenoldeb yn seiliedig ar restrau digwyddiadau	Mae cyfleoedd i wella hysbysebion digwyddiadau yn cael eu gweithredu a'u dogfennu
	Mynd ati i hysbysebu argaeledd addasiadau ar gyfer pob digwyddiad, e.e. dehonglwyr iaith arwyddion, cadeiriau olwyn traeth, mannau newid	Mae pob rhestr o ddigwyddiadau yn cyfeirio cynulleidfaoedd at sut i ofyn am addasiadau hygyrchedd
	Adolygu'r digwyddiadau presennol a gynigir gyda phartneriaid cymunedol presennol	Nodir cyfleoedd ar gyfer digwyddiadau newydd
	Cydlunio cynigion digwyddiadau'r dyfodol gyda phartneriaid newydd	Mae digwyddiadau newydd yn cael eu cynnig ar y cyd a'u cyflwyno gyda phartneriaid cymunedol mewn dwy ardal leol berthnasol
	Treialu a gwerthuso digwyddiadau	Caiff digwyddiadau eu treialu mewn dwy ardal leol berthnasol a'u gwerthuso a'u datblygu
Dyrchafu lleisiau partneriaid cymunedol	Cynhyrchu darnau cyfathrebu yn tynnu sylw at bartneriaid cymunedol a gwyddonwyr dinasyddion	Cynhyrchwyd 15 o asedau cyfryngau cymdeithasol gan rannu lleisiau pysgotwyr, dinasyddion-wyddonwyr ac aelodau neu grwpiau cymunedol, gydag asedau wedi eu casglu ar wefan Prosiect SIARC

	Rhannu gwersi gyda phartneriaid ehangach, a/neu dynnu eu sylw atynt, trwy gyhoeddi a lledaenu gweithgareddau	Mae astudiaethau achos o weithgareddau a ddarparwyd yn rhai mynediad agored Mae pysgotwyr, dinasyddion-wyddonwyr a grwpiau neu aelodau cymunedol wedi cymryd rhan mewn cyflwyno gweithgareddau lledaenu, e.e. sgysiau neu ddrafftio cyhoeddiadau
Datblygu ymhellach ddealltwriaeth y prosiect o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol	Adeiladu ar ymchwil cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant Cam 1 Prosiect SIARC yn Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau (PLAS), gan weithio gydag arweinwyr grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol sy'n canolbwyntio ar ddeall rhwystrau i gyfranogiad mewn cadwraeth forol	Cwblhawyd cyfweiliadau hysbyswyr allweddol a thrafodaethau grŵp ffocws gyda phartneriaid a chysylltiadau newydd Data wedi'u cyfuno a chynhyrchwyd adroddiad Dysgu o ymchwil bellach wedi'i rannu a'i roi ar waith

Pysgotwyr a gwyddonwyr yn cydweithio

Bydd Prosiect SIARC yn gweithio gyda physgotwyr i gyd-ddatblygu cyfleoedd i leihau rhwystrau i bysgotwyr ymgysylltu â gweithgareddau Prosiect SIARC

Tasg	Cam gweithredu	Dangosyddion
Nodi a lleihau'r rhwystrau presennol i ymgysylltu a wynebwr gan leiafrifoedd rhywedd ym maes pysgota yng Nghymru – a nodwyd yng Ngham 1 Prosiect SIARC – i ganiatáu i ddemograffeg ehangach ymgysylltu â phartneriaethau pysgotwyr yn Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau (PLAS)	Adnabod a chysylltu â chymdeithasau, rhwydweithiau neu grwpiau perthnasol	Perthynas newydd wedi'i hadeiladu Cytunwyd ar ffyrdd o weithio Cynnydd yn amrywiaeth rhywedd y cyfranogwyr sy'n ymwneud â gweithgareddau cyd-ddatblygu Prosiect SIARC
	Cydlunio dulliau cyfathrebu a chyfranogi sy'n cyd-fynd â safonau a pholisïau FAIRER Cymdeithas Sŵolegol Llundain	Dulliau o gyfathrebu a chyfranogi y cytunwyd arnynt yn dilyn safonau FAIRER Cymdeithas Sŵolegol Llundain
	Nodi rhwystrau i ymgysylltu	Nodi a dogfennu rhwystrau rhag ymgysylltu
	Nodi cyfleoedd i oresgyn rhwystrau i ymgysylltu	Cyfleoedd i oresgyn rhwystrau wedi'u nodi a'u dogfennu Gweithgareddau pellach i oresgyn rhwystrau wedi'u cynllunio
Nodi a lleihau'r rhwystrau presennol a amlygwyd gan bartneriaid presennol yn y gymuned bysgota – a nodwyd	Casglu data demograffig gan bartneriaid sy'n ymgysylltu ar hyn o bryd yn y gymuned bysgota	Data demograffig y partneriaid sy'n ymgysylltu ar hyn o bryd yn y gymuned bysgota wedi'i gasglu Data demograffig wedi'i gasglu gan bob pysgotwr newydd a gyfwelwyd

yng Ngham 1 Prosiect SIARC – i ganiatáu i ddemograffeg ehangach ymgysylltu â phartneriaethau pysgotwyr gyda Phrosiect SIARC yn Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau (PLAS)	Nodi rhwystrau i ymgysylltu, gan weithio gyda phartneriaid presennol yn y gymuned bysgota (gan gynnwysamrywiaeth demograffeg neu amrywiaeth rolau yn y sector)	Nodi a dogfennu rhwystrau rhag ymgysylltu
	Nodi cyfleoedd i oresgyn rhwystrau i ymgysylltu	Cyfleoedd i oresgyn rhwystrau wedi'u nodi a'u dogfennu Gweithgareddau pellach i oresgyn rhwystrau wedi'u cynllunio
Cyflwyno un interniaeth Prosiect SIARC i hyfforddi pysgotwr ifanc	Cydlunio rhaglen interniaeth gyda physgotwyr, cydweithwyr a phartneriaid	Un cynllun peilot interniaeth wedi'i gydlunio erbyn mis Hydref 2024
	Recriwtio un pysgotwr ifanc yng ngwanwyn 2025 i ddechrau yn haf 2025 am chwe mis	Un interniaeth wedi'i hysbysebu a'i recriwtio erbyn mis Mawrth 2025
	Gweithredu interniaeth	Un interniaeth wedi'i chyflwyno yn 2025
	Gwerthuso interniaeth	Un interniaeth wedi'i gwerthuso erbyn Rhagfyr 2025
	Rhannu'r hyn a ddysgwyd o'r cynllun peilot	Adroddiad gwerthuso byr wedi'i gynhyrchu a'i rannu â physgotwyr, cydweithwyr a phartneriaid
Cyflwyno sesiynau Cwrdd â'r Pysgotwr	Gan weithio gyda physgotwyr, bydd Prosiect SIARC yn hwyluso'r sesiwn cwrdd â'r pysgotwr mewn ysgolion cynradd lleol	Chwe sesiwn cwrdd â'r pysgotwr yn yr ystafell ddosbarth wedi'u cwblhau mewn ysgolion cynradd lleol